

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Szentgyörgy-Horváth kastélypark (MÁV Nevelőotthon parkja)

Utoljára módosítva: 2014-09-02 12:23:16

Megye: Vas

Községhatár: Répceszentgyörgy

A terület kiterjedése: 4.3368 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1981

GPS koordináták: EOV: 483726; 225692

Felmérést végző személy(ek) neve: Gyöngyössy Péter

E-mail címe(k): kerekerdo@invitel.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

Répceszentgyörgy a 86. számú főútról közelíthető meg. A faluba vivő bekötőút Pósfa és Hegyfalu között ágazik le észak nyugati irányba. A kastély és parkja a templom szomszédságában található. Jelenleg magántulajdon. Osztrák tulajdonosa van, de nem használja a kastélyt, mely kívülről szépen felújított, belülről viszont rossz állapotban van. A tulajdonos átlagosan félévente szokott megjeleni. A területen lakik egy család, akik afféle gondnoki teendőket látnak el. A park kapuja ott jártamkor nyitva volt, a gondnok sem támasztott akadályt a terület felméréssel kapcsolatban.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.): Répceszentgyörgy középkori település, mely a Horváth család tulajdona volt a XVI. század folyamán. Több tulajdonos után a szombathelyi püspökség tulajdonába került. A barokk kastélyépületet Hefele Menyhért tervei alapján építették az 1780-90-es évek körül. Építtetője Szentgyörgyi Horváth Zsigmond, az 1790-es országgyűlés ellenzéki lövete. A kastélykertet Szentgyörgyi Horváth József a szabadságharc ezredese létesítette 1810-ben. Előtte a XIV. századtól a terület mocsárral körülvett erődítés volt. A kastély a szabadságharc bukása után idegen kézbe került. Eklektikus stílusban átalakították. Ziegler Béla bécsi bankár tulajdona lett, aki birtokain mimtaszerűen gazdálkodott. Őt Socher báró, majd Nedved Károly követte, majd István Vilmos szombathelyi megyés püspök vásárolta meg. Utolsó használója Mikes János püspök volt, ezért a helyiek olykor Mikes-kastélynak is nevezik. A világháborúban a kastély berendezésének egy részét az egyházmegye kimentette, de jórésze tönkrement. Sokáig kifosztva a szovjet csapatok használatában állt. 1946-tól a tanítóképző működött benne, 1949-ben az MNDSZ, majd a SZÖVOSZ, vette át az épületeket. 1953-tól mezőgazdasági szakiskola, majd 1955-től a MÁV Nevelőintézete működött benne. Ezidőtájt a kastély és gazdasági épületei tönkre voltak téve. Az épületeket részben társadalmi munkával rendbehozták. 1982-ben a nevelőotthont megszüntették. Ennek az időszaknak az emlékét ma is őrzi egy gözmozdonyos vonatszerelvény kiállított példánya. Az épület és a park sorsa évekig bizonytalan volt. 1995 táján vásárolta meg egy osztrák ember. Valaha 6,9 hektáros volt az őspark tavat is tartalmazott. A kastély előtt egy aradi emlékmű nyomai láthatók, szökőkúttal kőoszlopokkal, kőpadokkal. Park területe mára összezsugorodott. Nem is tartozik bele a védett területbe az a parkrész, melyet kerítéssel választottak le. Valaha itt lehetett a tó. Ennek a nem védett területrésznek az északi felén egy békalencsével benőtt vadregényes vízrendszer található. Talán valaha holtág lehetett, melyből háromszög alakban árokrendszert építettek ki. Ez utóbbi nagyrészt feltöltődött mocsárréti növényzet, nád, mocsári nőszirm nötte be. Egy 1993-ban végzett dendrológiai gyorsfelmérés szerint 22 féle fenyő és 55 féle lombos fafaj volt a területen. A kastély mögött két hatalmas mammutfenyő (*Sequoidendron gigantea*) fogad bennünket mintegy 5 méteres törzskörmérettel. Megemlítenéd még a páfrányfenyő (*Ginkgo biloba*), közel négy méteres körméretével, a kaukázusi jegenye fenyő (*Abies nordmanniana*), a kolorádó fenyő (*Abies concolor*) és sima fenyő (*Pinus strobus*). Méretes példányok találhatóak a kertben platánokból, vörös tölgyből, piramistölgyből, magas kőrisekből, szomorú füzekből. Különösen szép és érdekes példánya áll a kastély előtt egy szomorú japán akácból. Nagy kár, hogy leválasztották a területről és nem védett az a parkrész melyen több szép japán akác platán, hársak és kőrisek állnak, meglehetősen elvadult állapotban. Különösen értékes élőhely az elvadult, holtágszerű tó, mely sajnos nincs benne a védett területben. Felhasznált források: 1.)

<http://koszegitk.blogspot.hu> (Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság, Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpont blogja; szerkesztő: Tompa Tibor) 2.) Somkuthy Ferenc - Tóth József: Vas megye arborétumai és kúriakertjei; Életünk-Faludy Ferenc Alapítvány kiadása, 2000.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

% Erdő

% Gyep

% Cserjés

% Vizes terület

100 % Egyéb

A terület kastélypark

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):

P6:park

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket):

Egyéb típus: a terület magántulajdon, de nem használják. A gondnok a területen lakik

Jellemzőik, intenzitás: használaton kívül

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Igen

Órzés, Kaszálás,

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Nincs

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Nincs

Magas/kanadai aranyvessző: Kevés

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"): Nincs

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

Valaha a kastélypark része volt a kastélytól nyugatra található terület, mely mára elvadult.

Különösen értékes ennek a területrésznek az északi részén húzódó Répce holtág, melyet

békalencse borít. Ez helyenként kiszélesedik, méásutt összeszűkül. Valahe egy háromszög alakú

árokrendszer tartozott hozzá A frltöltődött részeken mocsárrét foltok láthatók (nád,

sárganőszirm, sás fajok)

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Nem

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? -

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Igen

Darabszám: 1

Állapotuk: Régi típusú, (Vas Megye Tanácsa VB) tábla

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

-

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

Éti csiga (*Helix pomatia*) Barna varangy (*Bufo bufo*) Zöld varangy (*Bufo viridis*) Erdei béka (*Rana dalmatina*) Kecskébeka (*Rana esculenta*) Zöld levelibéka (*Hyla arborea*) Vöröshasú unka (*Bombina bombina*) Fűrge gyík (*Lacerta agilis*) Lábatlan gyík (*Anguis fragilis*) Vízisikló (*Natrix natrix*) Karvaly (*Accipiter nisus*) Nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*) Zöld küllő (*Picus viridis*) Nyaktekercs (*Jynx torquilla*) Vetési varjú (*Corvus frugilegus*) A szomszéd területen kolónia (kb 10 pár) fészkel Sárgarigó (*Oriolus oriolus*) Énekes rigó (*Turdus philomelos*) Fekete rigó (*Turdus merula*) Vörösbegy (*Erithacus rubecula*) Erdei pinty (*Fringilla coelebs*) Zöldike (*Carduelis chloris*) Meggyvágó (*Coccothraustes coccothraustes*) Széncinege (*Parus major*) Kékcinege (*Parus caeruleus*) Csicsörke (*Serinus serinus*) Barátposzáta (*Sylvia atricapilla*) Csilpcsalpífűzike (*Phylloscopus collybita*) Barátcinege (*Parus palustris*) Csuszka (*Sitta europaea*) Mókus (*Sciurus vulgaris*) Vakond (*Talpa europaea*) stb.

5. Egyéb észrevétel

Sajnos nem védett és kerítéssel is leválasztották azt a parkhoz szervesen hozzátartozó részt, mely az egykori tavat is tartalmazta, ma holtágjellegű, békalencsehínár borítja. A helyiek nemes egyszerűséggel "kanális"-nak hívják. Természetvédelmi szempontból értékes vízes élőhely.

Érdemes lenne a védett területhez hozzákapcsolni (HRSZ: 133, 130, 131) Felhasznált források:

1.) <http://koszegitk.blogspot.hu> (Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság, Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpont blogja; szerkesztő: Tompa Tibor) 2.) Somkuthy Ferenc - Tóth József: Vas megye arborétumai és kúriakertjei; Életünk-Faludy Ferenc Alapítvány kiadása, 2000. Felhasznált térképi források: 1.) www.vasteir.hu (Vas Megyei Térinformatikai Rendszer) 2.) <http://erdoterkep.nebih.gov.hu/> (Nyilvános interaktív erdőtérkép a NEBIH honlapján)